

Pla Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

- Nom de l'assignatura: Sistema de penes i sancions (21086)
- Curs Acadèmic: 2014-2015 Curs: 3 Trimestre: 2
- Titulació / Estudis: Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció
- Nombre de crèdits ECTS:5 Hores dedicació estudiant: 125
- Llengua o llengües de docència: Magistrals (castellà); Seminaris (català)
- Professorat: Elena Larrauri i Ester Blay
- Tutories: Divendres (prèvia cita, despatx 40.049).

2. Presentació de l'assignatura

L'assignatura "Sistema de penes i sancions" introdueix a l'estudiant als càstigs que s'imposen a les persones que han comès fets delictius. La pena més coneguda és la presó, però a més de la presó totes les societats disposen d'altres càstigs.

En aquesta assignatura s'analitzaran els pressupòsits per aplicar una pena, els diferents tipus de penes, i els principis jurídics que guien la seva imposició pels jutges. També s'estudiarà, respecte de les penes comunitàries, què passa un cop s'ha dictat sentència, és a dir, com es realitza l'execució de la pena, els actors que hi intervenen, el procés que es segueix i el control judicial. Per últim es prestarà atenció a les sancions col·laterals que subsisteixen un cop s'ha complert la condemna.

L'objectiu d'aquesta assignatura és aconseguir un coneixement del funcionament i de l'aplicació del sistema de penes i sancions a l'estat espanyol des d'una perspectiva jurídica i criminològica i la comprensió de la tasca que els criminòlegs poden realitzar dins del sistema de justícia penal.

L'assignatura s'organitza en classes magistrals bidireccionals, i seminaris de discussió. Com a recomanacions generals per a superar l'assignatura, cal destacar **realitzar les lectures recomanades; assistir a les classes magistrals; participar als seminaris i presentar els treballs que es demanin.**

3. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
Instrumentals 1. Capacitat d'anàlisi i síntesi. 2. Comunicació oral i escrita en la pròpia llengua. 3. Habilitats de gestió de la informació (buscar i analitzar informació procedent de fonts diverses). Interpersonals 4. Capacitat de reflexió crítica. 5. Motivació per a la resolució de problemes. 6. Treball en equip. Sistèmiques 7. Capacitat per a generar noves idees (creativitat). 8. Habilitat per a treballar de forma autònoma. 9. Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica.	 1. Ser capaç d'identificar les institucions que componen el sistema de justícia penal. 2. Ser capaç de comprendre el funcionament bàsic del sistema penal. 3. Capacitat d' aplicar els coneixements criminològics adquirits al funcionament de les Instituciones públiques i privades del sector: equips de valoració forense, equips d'execució de penes no privatives de llibertat, presons, i assistència a la víctima.

4. Continguts

Bloc de contingut 1. PRESUPOSTOS PER APLICAR UNA PENA I/O SANCIÓ

1. Comportaments il·lícits i delictes.
2. Finalitats i principis normatius reguladors.

Bloc de contingut 2. SISTEMA DE PENES I SANCIONS A ESPANYA

3. Regulació constitucional.
4. Tipus de penes.
5. Penes comunitàries
6. Les mesures i el tractament.

Bloc de contingut 3. LES PENES COMUNITÀRIES: LA SEVA EXECUCIÓ

7. Informes d'assessorament criminològics.
8. Execució i compliment.

Bloc de contingut 4. LES SANCIONS COLATERALS

9. Condemna penal i repercussions legals.

Bloc de contingut 5. SISTEMA DE PENES COMPARAT

10. Factors explicatius de les diferents respostes punitives a diverses societats.

5. Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es fonamentarà en el treball realitzat per l'estudiant. Al llarg del curs, es seguirà un sistema d'avaluació continua. L'estudiant haurà de lliurar *dos treballs per escrit*, de forma individual i seguint les indicacions de la professora. L'avaluació continua valdrà un 30% de la nota final (un primer treball un 10% i el segon el 20% restant). L'estudiant haurà de fer un examen final, que valdrà el 70% de la nota.

Els treballs que l'estudiant hagi de presentar per escrit han de ser originals i propis. En cas de detectar-ne un **plagi** la qualificació de l'assignatura serà un **suspens**. La cita literal de textos s'ha de fer sempre entre cometes i/o cursiva, indicant a continuació la font d'on s'ha extret la informació. En l'apartat de bibliografia es faran constar totes les fonts utilitzades, webs incloses. Si l'estudiant **copia** a l'examen s'obrirà un **expedient sancionador**.

Recuperació de l'assignatura

D'acord amb les instruccions del degà de dret (de 21 de maig de 2012) s'entén que un estudiant ha participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació continuada durant el trimestre quan ha assistit a classe i ha realitzat els exercicis corresponents a *almenys el 50%* dels seminaris i altres activitats a l'aula. D'altra banda, s'entén que un estudiant ha assistit a l'examen final quan el lliura. Només poden participar en el procés de recuperació aquells estudiants que han suspès el conjunt de l'assignatura, i no hi ha possibilitat de participar-hi per pujar nota si la inicialment obtinguda és igual o superior a 5,0.

La *recuperació de l'avaluació continuada* consistirà en reelaborar el/s treball/s suspesos; aquests treballs s'entregaran el mateix dia de l'examen de recuperació. La *recuperació de l'examen* consistirà en un examen que es farà en un dels dos dissabtes habilitats al calendari acadèmic del segon i el tercer trimestre (pel que fa a les assignatures corresponents al primer trimestre i al segon, respectivament). Els dissabtes habilitats pel segon trimestre són els corresponents al 4 i 11 de maig.

6. Bibliografia i recursos didàctics

• Bibliografia bàsica

- BLAY, E./LARRAURI, E. (2011) *Las penas comunitarias en Europa*. Madrid, Trotta.
- CID, J. (2009) *La elección del castigo*. Barcelona, Bosch.

• Bibliografia complementària

- ASHWORTH, A. (2000) *Sentencing & Criminal Justice*. London, Butterworths. 3rd. edition
- CAVADINO, M./DIGNAN, J. (2006) *Penal Systems*, London, Sage.
- CID, J./LARRAURI, E (coords) (1997) *Penas alternativas a la prisión*. Barcelona, Bosch.
- COYLE, A. (2005) *Understanding prisons*. Maidenhead, Open University Press.

• Recursos didàctics

- Departament de Justícia:
http://www.gencat.cat/justicia/estadistiques_mpa/1_pag_MPA.html
- European Journal of probation: <http://www.ejprob.ro/>
- National Institute of Justice: <http://nij.gov/topics/corrections/welcome.htm>
- National Institute of Corrections:
<http://www.nationalinstituteofcorrections.gov/?AspxAutoDetectCookieSupport=1>
- Home Office: <http://www.homeoffice.gov.uk/crime/>
- Otro derecho penal es posible:
http://www.otroderechopenal.com/index.php?option=com_content&view=article&id=3&Itemid=20
- NACRO: <http://www.nacro.org.uk/>
- Legal Action Center <http://www.lac.org/index.php/lac/149>
- Vera Institute (sentencing and corrections): <http://www.vera.org/>

7. Metodologia

La metodologia d'aquesta assignatura combina les activitats presencials (realitzades dins de l'aula) amb activitats que l'estudiant haurà de realitzar fora de l'aula, bé de forma dirigida, bé de manera autònoma. Les activitats planificades en aquesta assignatura són:

- Presencials (a l'aula): classes magistrals bidireccionals i seminaris participatius.
- Autònomes: preparació dels treballs que hauran de presentar-se als seminaris; preparació de l'examen; estudi de l'assignatura.

8. Programació d'activitats

	Activitat a l'aula agrupament / tipus d'activitat	Hores de treball de l'estudiant	Activitat fora de l'aula agrupament / tipus d'activitat	Hores de treball de l'estudiant
Setmana 1	Sessió 1. Grup. Classe magistral bidireccional: Sancions i Penes. El funcionament del sistema penal.	2 hores	- Realitzar les lectures recomanades.	4 hores
Setmana 2	Sessió 2. Grup. Classe magistral bidireccional: Finalitats i principis normatius.	2 hores	- Realitzar les lectures recomanades.	5 hores
Setmana 3	Sessió 3. Grup. Classe magistral bidireccional: El sistema penològic espanyol. Principis constitucionals.	2 hores	- Realitzar les lectures recomanades. - Preparació del seminari 1.	4 hores 4 hores
Setmana 4	Sessió 4. Tipus de penes. Seminari 1: Finalitats de la pena	2 hores 2 hores	- Realitzar les lectures recomanades. - Inici de la preparació del treball 1 de l'avaluació continuada	4 hores 2 hores
Setmana 5	Sessió 5. Especial èmfasi en penes comunitàries. Seminari 2: L'art. 25.2 CE i les seves implicacions	2 hores 2 hores	- Realitzar les lectures recomanades. - Preparació del treball 1	4 hores 4 hores
Setmana 6	Sessió 6. Les mesures i el tractament. Seminari 3: L'elecció judicial del càstig.	2 hores 2 hores	- Realitzar les lectures recomanades. - Preparació del treball 1	4 hores 3 hores
Setmana 7	Sessió 7. Els informes d'assessorament criminològic. Seminari 4: L'aplicació de les sancions penals: dades estadístiques	2 hores 2 hores	- Realitzar les lectures recomanades. - Preparació i finalització del treball 2	4 hores 5 hores
Setmana 8	Sessió 8. L'execució de les penes comunitàries Seminari 5: L'execució de les penes i la seva supervisió. Recull del treball individual.	2 hores 2 hores	- Realitzar les lectures recomanades. - Preparació del treball 1	4 hores 3 hores
Setmana 9	Sessió 9. Les conseqüències col·laterals de les condemnes.	2 hores	- Realitzar les lectures recomanades. - Finalització del treball 1	4 hores 3 hores
Setmana 10	Sessió 10. Factors explicatius dels sistemes penològics europeus.	2 hores	- Estudi per a l'examen final.	34 hores
Total hores	Activitats a l'aula	30 hores	Activitats fora de l'aula	95 hores

Hores de treball de l'estudiant: TOTAL: 125 hores

Presencials: 30 hores (20 magistrals/10 seminaris)

No presencials: 95 hores, que es desglossen aproximadament en:

- Lectures recomanades a cada seminari: 41 hores
- Elaboració dels treballs de l'avaluació continuada: 20 hores
 - o Primer treball: 15 hores
 - o Segon treball: 5 hores
- Estudi individual (estudi de l'assignatura i preparació de l'examen final): 34 hores